

Magdalena Hutyra

W Kościele słucham Boga i ludzi

Katecheza II - dla uczniów szkół podstawowych

Cele:

- uwrażliwienie uczniów na wartość postawy słuchania
- kształtowanie umiejętności uważnego słuchania innych
- zarysowanie celu spotkań synodalnych
- przypomnienie, co pomaga słyszeć i rozpoznawać głos Boga

Metody: pogadanka, ćwiczenia aktywizujące, analiza grafiki

Formy pracy: zajęcia zbiorowe, w grupach i w parach

Środki dydaktyczne:

- Pismo Święte, tablica i pisak (można też zastosować kartki przyklejane do tablicy),
- logo Drogi Synodalnej w formie multimedialnej lub wydruku (duży arkusz lub kilka sztuk) <https://synod.org.pl/docs/materialy-dotyczace-synodu/materialy-graficzne-plakaty-ulotki-itp-pomocne-w-informowaniu-o-spotkaniach-synodalnych/oficjalne-logo-procesu-synodalnego-pdf-jpg-png-illustrator/>,
- karteczki – losy z podanymi nazwami osób we wspólnocie Kościoła,
- telefon z nagraniem wypowiedzi kilku osób.

1. Wprowadzenie

- Bez zapowiedzi tematu, katecheta przeprowadza ćwiczenie 1 na uważne słuchanie:

* Zapraszam was do pewnego ćwiczenia. Zamknijcie oczy. Będę wypowiadać wasze imiona. Kto usłyszy swoje imię, podnosi na chwilę rękę.

Katecheta szeptem wypowiada dwukrotnie imię wybranego ucznia. Kiedy widzi, że ten zareagował, wypowiada imię kolejnego, siedzącego w innym miejscu klasy. Stara się tym ćwiczeniem objąć wszystkich uczniów.

- Modlitwa:
 - * Otwórzcie oczy. Dzisiaj naszą modlitwą na rozpoczęcie katechezy będzie wysłuchanie fragmentu Pierwszej Księgi Samuela (1 Sm 3, 1-10).

Po odczytaniu katecheta zadaje pytania do tekstu. Zapowiada też, że do postaci Samuela jeszcze podczas lekcji wróci.
- Zapis tematu lekcji: „W Kościele słucham Boga i ludzi.”

2. Rozwinięcie

CZEŚĆ A.

Dziś na lekcji zajmiemy się problemem słuchania. Zastanowimy się, co pomaga nam lepiej słuchać siebie nawzajem, a także lepiej słuchać mówiącego do nas Boga. Pewną wskazówkę może dać nam ćwiczenie, które wykonaliśmy na początku lekcji. Jaka postawa pomogła wam usłyszeć swoje imię? (uwaga, skupienie).

Ćwiczenie 1:

Katecheta formułuje wraz z uczniami wskazówkę umożliwiającą lepsze słuchanie. Kolejne wskazówki redagowane są po każdym z ćwiczeń i zapisywane przez wybranych uczniów na tablicy lub na kartkach do niej przyczepianych. Ważne, by każda ze wskazówek była w 1 os. l. poj., np. „jestem uważna” (uczniowie zapisują w zeszycie w odpowiedniej formie).

Ćwiczenie 2:

- Dobierzcie się w pary i wybierzcie w parach osobę nr 1 i nr 2 (czas na dobór). Przez najbliższe dwie minuty osoba nr 1 będzie miała za zadanie opowiedzieć drugiej osobie z pary o wybranym ciekawym lub dobrze zapamiętanym wydarzeniu ze swojego życia.
- Teraz druga część ćwiczenia: Osoba nr 2 ma za zadanie opowiedzieć osobie nr 1, co ZAPAMIĘTAŁA z jej wypowiedzi.
- Co ułatwiało wam wykonanie tego zadania? Co było trudnością, przeszkodą?
- *Katecheta zbiera refleksje uczniów. W zależności od ich treści formułuje z uczniami lub naprowadza na kolejne ze wskazówek, np. „skupiam się na słowach rozmówcy, a nie własnych” (uwaga: warto zaznaczyć w komentarzu, że często trudnością w uważnym słuchaniu jest fakt układania już w myślach własnej wypowiedzi); „daję drugiej*

osobie wypowiedzieć się do końca”; „nie przerywam wypowiedzi drugiej osobie” itp. Wskazówki zostają zapisane.

- Zastanówmy się: co może być dla osoby mówiącej sygnałem, że słuchamy ją uważnie? (kontakt wzrokowy, potakiwanie, adekwatna mina, zadawanie dodatkowych pytań w temacie wypowiedzi).
- *Można zredagować kolejne ze wskazówek.*

CZEŚĆ B.

Do wzajemnego uważnego słuchania zaproszeni jesteście nie tylko w klasie, w szkole - ale także we wspólnocie Kościoła. Ta wspólnota łączy ze sobą bardzo wiele i różnych osób. Spójrzcie na pewne logo: jakie postaci rozpoznajecie? (dziecko, osoba starsza, biskup, młodzież, siostra zakonna, dorośli, rodzic). Każda z tych grup może reprezentować nieco inny punkt widzenia na sprawy wiary i Kościoła.

Ćwiczenie 3:

Uczniowie odliczają do 7 i spotykają się w grupach o tym samym numerze. Każda z grup ma zastanowić się krótko (2-3 min.) nad punktem widzenia wylosowanej postaci (np. biskupa, rodzica) na wybrane przez katechetę zagadnienie związane z Kościołem. Przykład tematu: zaangażowanie dzieci w liturgię Mszy św. (np. bycie ministrantem, udział w scholi). Następnie grupy prezentują swoje przemyślenia: Np. „ministrant”: wczesne wstawanie, obowiązek, ale też posiadanie umiejętności, jakich nie mają pozostali koledzy; „rodzice”: zawożenie dzieci – obowiązek, duma z dziecka; „dzieci” – Msza św. ciekawsza przez to; „dziadkowie”: duma z wnuków, też: zdenerwowanie, gdy głośniej w kościele; „siostra zakonna”: obowiązek przygotowania tekstów, ćwiczenia z dziećmi, radość ze wspólnych działań; „biskup”: uwagi liturgiczne co do stosowanych utworów, nadzieja na pozostanie młodych w Kościele.

- Co możemy zyskać jako Kościół, słuchając przedstawicieli różnych stron? (*większa empatia, pobudzenie do zaangażowania np. w pomoc w prowadzeniu danej grupy parafialnej, lepsze zrozumienie motywów działania np. władz kościelnych itp.*).
- Temu właśnie służą spotkania w ramach tzw. spotkań synodalnych. Dzięki wzajemnemu słuchaniu chcemy rozpoznać, jak w naszych czasach budować Kościół, by żył on autentyczną wiarą i miłością.
- Zwróćmy uwagę na kolejne przesłanie, ukryte w logo synodu.

Co jeszcze zauważacie w rysunku postaci? (*różne kolory – różnorodność osób, może też: różne kolory skóry; TEN SAM KIERUNEK, w którym podążają!*)

- W jaki sposób jest to możliwe, że wszyscy, bez względu na stan, wiek i inne czynniki, które nas różnią, podążają w tym samym kierunku? (*jest jeszcze Ktoś inny, kto nadaje im kierunek*)
- Ogromnie ważne jest to, by w naszych dążeniach, rozmowach, działaniach – słuchać Kogoś jeszcze, jako najważniejszego. Kogo? (*Boga*).
- To Pan Bóg jest dla Kościoła Tym, który nadaje kierunek. W Jego głos jako Najważniejszy, trzeba się wsłuchiwać, byśmy podążali w jednym i właściwym kierunku. Uwaga: Logo nam podpowiada, że nie tylko kapłani, siostry zakonne, biskup – mają obowiązek słuchania Boga, ale KAŻDY z nas. Dziecko czy dorosły, ja i każdy z was. Bardziej jeszcze niż ludzi, mamy słuchać Boga.

Ćwiczenie 4: zabawa: „Kto to powiedział?”

Katecheta odtwarza krótkie, 1-2 zdaniowe wypowiedzi różnych osób z otoczenia uczniów (ważne, by wśród nich znalazły się także osoby dobrze znane dzieciom – których rozpoznanie będzie dla nich łatwe).

- Co sprawiło, że głos niektórych osób rozpoznaliście od razu? (dobrze znany, charakterystyczny, wiele razy go słyszeliśmy). Podobnie jest z głosem Pana Boga. Im więcej Go słuchamy, tym łatwiej jest rozróżnić Jego głos wśród innych, dosłyszeć to, co On chce nam przekazać.

Katecheta może dodać:

- W Biblii znajdujemy scenę, kiedy Szawel spotyka Zmartwychwstałego Jezusa, ale nie wie, że to On. Szawel był młodszy od Jezusa, nie znał Go osobiście, nie znał Jego głosu. Na słowa Jezusa pyta: „Kto jesteś, Panie?” (Dz 9,5). Ale jest też inny przykład - kiedy ktoś rozpoznał Jezusa właśnie po głosie. (*Katecheta może naprowadzać uczniów na postać Marii Magdaleny przy grobie, nagradzając właściwą odpowiedź pochwałą lub wg przyjętego systemu oceniania*).
- Zastanówmy się: co pomaga nam poznawać mowę Boga? (*odczytywanie Jego słów – czytanie Pisma Świętego; modlitwa; pogłębianie wiedzy religijnej; rozmowa z kimś bardziej doświadczonym w życiu duchowym – tak jak to było w sytuacji Samuela i kapłana Helego.*)

3. Podsumowanie

- Pan Jezus powiedział: „Kto ma uszy do słuchania, niechaj słuca!”.
Słuchanie jest umiejętnością, którą warto i należy ćwiczyć.
- Wprowadzenie do modlitwy i modlitwa:

W modlitwach Kościoła często pojawia się prośba: „Wysłuchaj nas, Panie”. Bóg nieustannie słucha nas uważnie, z miłością. Może i nas wesprzeć, byśmy nie tylko potrafili mówić, ale przede wszystkim - słuchać. Katecheta lub uczniowie formułują wezwania modlitwy spontanicznej – prośby o uważność wobec drugiego, empatię, gotowość do wysłuchiwanie do końca itd.